

TERMENI DE REFERINȚĂ

Pentru selectarea unui expert în vederea elaborării unui studiu de baseline în cadrul proiectului “Servicii sociale mai bune printr-un parteneriat dintre societatea civilă și guvern” implementat de către Fundația Soros-Moldova în parteneriat cu Keystone Moldova, APSCF și AOPD din sursele financiare ale Uniunii Europene.

Durata contractului: 21 zile, în perioada aprilie - iunie 2018

1. Context

Departamentul Sănătate Publică al Fundației Soros-Moldova de comun acord cu Keystone Moldova, APSCF și AOPD, implementează, în perioada 2018 - 2021, proiectul “Servicii sociale mai bune printr-un parteneriat dintre societatea civilă și guvern” din sursele financiare ale Uniunii Europene. Proiectul are drept obiectiv fortificarea promovării și implementării soluțiilor inovatoare de către organizațiile societății civile (OSC), în parteneriat cu autoritățile publice centrale și locale, pentru a avansa incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități mintale și a copiilor vulnerabili. Activitățile proiectului vor contribui concomitent și la consolidarea organizațiilor societății civile din țară, permițându-le să dezvolte un dialog constructiv și parteneriate de lungă durată cu autoritățile pentru dezvoltarea serviciilor sociale comunitare, inovatoare, durabile și articulate nevoilor și priorităților identificate.

În cadrul acestui proiect urmează să fie efectuate două cercetări: 1) de baseline pentru documentarea și analiza situației curente pentru a identifica și informa acțiunile pentru implementarea proiectului și 2) de impact pentru a monitoriza schimbările care s-au produs în perioada implementării proiectului atât la nivel de capacitate a OSC-urilor, cât și la nivel de acces la servicii comunitare a grupurilor țintă.

Studiul de baseline va fi axat pe următoarele:

- Identificarea accesului la servicii sociale a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale și a copiilor vulnerabili și a nevoilor acestor grupuri în servicii sociale în vederea asigurării incluziunii lor;
- Identificarea parteneriatelor existente dintre OSC-uri și autoritățile publice locale și centrale și a celor mai bune practici în dezvoltarea și implementarea serviciilor sociale;
- Identificarea gradului de capacitate a OSC-urilor și autorităților publice locale și centrale în dezvoltarea și monitorizarea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale, copiilor vulnerabili, precum și a nevoilor lor de instruire;
- Elaborarea unor recomandări practice în vederea dezvoltării unor parteneriate durabile dintre OSC-uri și autorități publice centrale și locale pentru asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și a copiilor vulnerabili la servicii sociale mai calitative.

2. Obiectivele studiului de baseline

Obiectivele de bază ale studiului de baseline constau în următoarele:

- Identificarea nevoilor de servicii sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili în fiecare raion în baza cartografierii serviciilor sociale existente și cercetării nevoilor de servicii;
- Identificarea capacităților existente și a nevoilor de instruire în dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili în fiecare raion în baza cercetării experiențelor existente ale OSC-urilor și autorităților publice centrale și locale;
- Identificarea celor mai bune practici de parteneriat dintre OSC-uri și autorități publice centrale și locale în vederea dezvoltării serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili la nivel de fiecare raion;
- Elaborarea recomandărilor practice pentru îmbunătățirea capacităților OSC-urilor și a autorităților publice centrale și locale în vederea dezvoltării unor servicii sociale de calitate pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili.

Rezultatul final al studiului va fi un raport cuprinzător (de aproximativ 40 de pagini), care trebuie să includă următoarele aspecte:

I. Necesități de servicii sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili

- Analiza în dinamică a datelor statistice cu privire la numărul persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la nivel de fiecare raion (pentru ultimii 10 ani);
- Analiza în dinamică a datelor statistice cu privire la numărul de copii vulnerabili la nivel de fiecare raion (pentru ultimii 10 ani). *Copiii vulnerabili vor fi considerați: copiii în situații de risc, și anume: copiii supuși violenței; copii neglijați; copii care practică vagabondajul, cerșitul și prostituția; copii lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora; copii care trăiesc în stradă, au fugit de acasă sau au fost alungați de acasă, copii de etnie Romă în situații de excluziune, copii cu dizabilități , alte tipuri de copii considerați în situații de risc, etc.);*
- Cartografierea serviciilor sociale funcționale la nivel de fiecare raion pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale (serviciile sociale vor fi cartografiate în funcție de următoarele: denumirea serviciului, acreditat/neacreditat, prestatorul de servicii, grupul țintă, data inițierii serviciului, sursele financiare în ultimii 5 ani, număr de beneficiari în ultimii 5 ani, inclusiv pe fiecare an separat, tipuri de servicii prestate, număr de personal etc.);
- Cartografierea serviciilor sociale funcționale la nivel de fiecare raion pentru copiii vulnerabili (serviciile sociale vor fi cartografiate în funcție de următoarele: denumirea serviciului, acreditat/ neacreditat, prestatorul de servicii, grupul țintă, data inițierii serviciului, sursele financiare în ultimii 5 ani, număr de beneficiari în ultimii 5 ani, inclusiv pe fiecare an separat, tipuri de servicii prestate, număr de personal etc.);
- Analiza nevoilor de servicii și a gradului de acoperire cu servicii a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale la nivel de fiecare raion (inclusiv a celor instituționalizate);
- Analiza nevoilor de servicii și a gradului de acoperire cu servicii a copiilor vulnerabili la nivel de fiecare raion (inclusiv a celor instituționalizați);
- Determinarea listei serviciilor sociale necesare a fi dezvoltate la nivel de fiecare raion pentru acoperirea nevoilor de servicii a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, inclusiv a celor instituționalizate;
- Determinarea listei serviciilor sociale necesare a fi dezvoltate la nivel de fiecare raion pentru acoperirea nevoilor de servicii a copiilor vulnerabili, inclusiv a celor instituționalizați;
- Identificarea raioanelor care au cel mai mic număr de servicii sociale raportat la numărul de copii vulnerabili și numărul persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, inclusiv a celor instituționalizați;
- Elaborarea recomandărilor practice în vederea dezvoltării serviciilor necesare, la nivel de fiecare raion, pentru copiii vulnerabili, inclusiv cei instituționalizați;
- Elaborarea recomandărilor practice în vederea dezvoltării serviciilor necesare, la nivel de raion, pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale, inclusiv cele instituționalizate;
- Analiza gradului de satisfacție a beneficiarilor de serviciile sociale existente pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili și elaborarea recomandărilor practice în vederea îmbunătățirii calității acestor servicii;
- Analiza atitudinii grupurilor țintă (persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili) și a familiilor acestora privind gradul de implicare a OSC-urilor și autorităților publice locale și centrale în

dezvoltarea/implementarea/monitorizarea serviciilor sociale și elaborarea recomandărilor practice în vederea sporirii implicării acestora;

- Analiza gradului de participare a grupurilor țintă (persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili) și a familiilor acestora în procesul de planificare, bugetare a serviciilor sociale la nivel de comunitate, raion și elaborarea recomandărilor practice privind îmbunătățirea nivelului lor de participare.

II. Capacități existente și nevoi de instruire în dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili

- Cartografierea OSC-urilor existente la nivel de fiecare raion (cartografierea va fi efectuată din perspectivele: denumirea OSC-ului, anul înființării, domeniile de activitate, grupurile țintă, sursele financiare și donatorii în ultimii 5 ani, inclusiv pe fiecare an separat, proiectele implementate în ultimii 5 ani (denumirea proiectului, costul, finanțatorul, beneficiarii și impactul proiectului);
- Analiza OSC-urilor din perspectiva durabilității lor financiare;
- Identificarea și analiza capacităților OSC-urilor din raion în dezvoltarea și managementul proiectelor, inclusiv finanțate din fonduri europene;
- Identificarea și analiza capacităților OSC-urilor din raion în dezvoltarea și prestarea serviciilor sociale, inclusiv pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;
- Identificarea și analiza capacităților autorităților publice centrale și locale în dezvoltarea și managementul proiectelor, inclusiv finanțate din fonduri europene;
- Identificarea capacităților autorităților publice centrale și locale în dezvoltarea și prestarea serviciilor sociale, inclusiv pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;
- Identificarea relațiilor/ parteneriatelor dintre OSC-urile din raion și autoritățile publice centrale și locale în dezvoltarea/ implementarea/ monitorizarea proiectelor;
- Identificarea și analiza relațiilor/parteneriatelor dintre OSC-urile din raion și autoritățile publice centrale și locale în dezvoltarea/ prestarea/monitorizarea serviciilor sociale, inclusiv pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;
- Identificarea și analiza relațiilor/parteneriatelor dintre diferite OSC-uri în dezvoltarea/ implementarea/ monitorizarea proiectelor inclusiv în domeniul serviciilor sociale;
- Identificarea și analiza relațiilor dintre OSC-uri și mass media în vederea promovării diferitor aspecte inovatoare, inclusiv a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale și a copiilor vulnerabili. Elaborarea recomandărilor practice privind o mai bună implicare a media în promovarea incluziunii sociale a grupurilor țintă;
- Identificarea nevoilor de instruire a OSC-urilor și autorităților publice locale și centrale în dezvoltarea/ implementarea/ monitorizarea proiectelor, inclusiv din fonduri europene;
- Identificarea nevoilor de instruire a OSC-urilor și autorităților publice locale și centrale în dezvoltarea/finanțarea/acreditarea/monitorizarea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;

- Analiza atitudinii OSC-urilor față de colaborarea cu autoritățile publice locale și centrale în dezvoltarea și implementarea serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;
- Analiza atitudinii OSC-urilor față de colaborarea cu alte OSC-uri și mass media în vederea dezvoltării/implementării proiectelor sociale, inclusiv în domeniul incluziunii sociale a grupurilor țintă;
- Analiza atitudinilor autorităților publice locale și centrale față de colaborarea cu OSC-urile în dezvoltarea și implementarea serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili;

III. Practici bune de parteneriat dintre OSC-urile din raion și autorități publice centrale și locale în vederea dezvoltării serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili

- Identificarea și analiza practicilor bune de parteneriat dintre OSC-urile din raion și autorități publice centrale și locale în dezvoltarea/implementarea/monitorizarea proiectelor, inclusiv finanțate din fonduri europene.
- Identificarea și analiza bunelor practici de parteneriat dintre OSC-uri și autorități publice centrale și locale în vederea dezvoltării serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale și copii vulnerabili la nivel de fiecare raion.
- Documentarea lecțiilor învățate în rezultatul analizei practicilor bune de colaborare și elaborarea recomandărilor practice pentru îmbunătățirea parteneriatelor dintre OSC-uri și autoritățile publice centrale și locale.

3. Etapele cercetării

Cercetarea va avea loc în 3 etape, după cum urmează:

Etapa 1. Pregătirea cercetării. La această etapă va fi selectat expertul de bază, care va elabora metodologia cercetării de colectare și analiză a datelor) și termenilor de referință pentru compania de cercetare. Totodată va fi selectată compania de cercetare, care va pilota instrumentele de cercetare și va veni cu recomandări de îmbunătățire a acestora. Expertul de bază va îmbunătăți instrumentele de cercetare.

Etapa 2. Efectuarea cercetării în teren. Cercetarea în teren va fi efectuată de către compania de cercetare selectată. Expertul de bază va monitoriza efectuarea cercetării în teren.

Etapa 3. Analiza datelor colectate. Elaborarea raportului de cercetare. Compania de cercetare va introduce în baza de date informația colectată și va efectua analiza statistică a datelor. Expertul de bază va elabora raportul analitic.

4. Volumul de lucru al expertului de bază

Volumul de lucru	Număr zile
Elaborarea planului detaliat al cercetării	1
Elaborarea metodologiei de cercetare și a instrumentelor de cercetare, inclusiv: a) fișe de colectare a datelor pentru cartografierea serviciilor sociale și a OSC-urilor, b) fișe de colectare a datelor statistice privind dinamica grupurilor țintă pe raioane pe ultimii 10 ani, c) ghiduri de focus grupuri cu grupurile țintă și membrii familiilor acestora, d) ghiduri de interviuri cu OSC-urile și autoritățile publice locale și centrale. Consultarea metodologiei cu comanditarii. Îmbunătățirea metodologiei	5.5
Elaborarea TOR-ului pentru compania sociologică, inclusiv criteriile de selectare	1
Instruirea operatorilor de interviu în metodologia cercetării și instrumentele de cercetare	0.5
Îmbunătățirea instrumentelor de cercetare după pilotarea lor	0.5

Monitorizarea colectării datelor în teren de către compania de cercetare	2
Elaborarea metodologiei de analiză statistică a datelor colectate.	0.5
Dezvoltarea diagramelor/tabelelor în funcție de obiectivele cercetării și cerințele față de raportul de studii	2
Elaborarea raportului narativ și a anexelor . Raportul cercetării va include partea de bază (40 de pagini de analiza a aspectelor menționate mai sus) și anexele. Anexele vor fi elaborate pentru fiecare raion separat și vor include datele statistice pe fiecare raion, cartă serviciilor pe fiecare raion, cartă OSC-urilor pe fiecare raion.	6
Îmbunătățirea raportului narativ în rezultatul recomandărilor parvenite de la comanditar.	1
Elaborarea PPT pe cercetare și prezentarea cercetării către comanditar.	1
Total	21 zile

5. Produse ale expertizei

- Planul detaliat al cercetării. Va fi prezentat timp de două zile după încheierea contractului
- Metodologia de cercetare și instrumentele cercetării. Vor fi prezentate timp de 10 zile de la încheierea contractului
- TOR-ul pentru compania sociologică. Va fi prezentat în termen de două săptămâni de la încheierea contractului
- Raportul narativ și anexele. Vor fi prezentate timp de două săptămâni de la prezentarea tabelor statistice de către companie
- PPT privind rezultatele cercetării. Va fi prezentată odată cu raportul de cercetare.

Toate produsele expertizei vor fi elaborate în limba română.

6. Calificări pentru expert

- Masterat în domeniul sociologiei.
- Experiență de lucru de cel puțin 10 ani în domeniul social
- Experiență de lucru de cel puțin 5 ani în domeniul dizabilității, inclusiv a dizabilității intelectuale și psiho-sociale și a copiilor vulnerabili
- Experiență de cercetare sociologică de cel puțin 5 ani în domeniul social, inclusiv în domeniul dizabilității intelectuale și psiho-sociale și a copiilor vulnerabili
- Experiență în elaborarea metodologiilor de cercetare, inclusiv în domeniul dizabilității
- Experiență în elaborarea rapoartelor analitice pe domeniu
- Experiență de lucru cu autoritățile publice centrale și locale și cu organizațiile societății civile
- Cunoașterea excelentă a limbii române
- Abilități bune de comunicare cu autoritățile publice centrale și locale și donatorii